

Henrik Ibsen poprvé Aréně

Přestože Komorní scéna Aréna brzy oslaví dvacet let své existence, zatím se na jejích prknech neobjevilo žádné z děl klasika moderního dramatu, Henrika Ibsena. Teprve v letošní sezóně se diváci Arény budou moci poprvé setkat z jednou z legendárních her tohoto slavného Seveřana, s jeho Přízraky.

Slavný norský dramatik patří ke klasikům moderního dramatu a jeho díla jsou dodnes ozdobou divadelního repertoáru. Dramaturgie pro „ibsenovskou premiéru“ zvolila hru Přízraky (1881). Jde o autorovo nejnaturalističtější drama, které skandinávská divadla zprvu odmítla, protože v něm otevíral na svou dobu velmi odvážná témata incestu, eutanázie a pohlavních chorob. Nicméně již o dva roky později se hra stala úspěšným titulem, který se na světových i českých jevištích hraje dodnes. U nás byla poprvé uvedena v roce 1900 ve Švandově divadle jako Příšery (pozdější překlady ji uváděly jako Strašidla).

Přízraky jsou příběhem ženy, která rezignovala na své vlastní štěstí a podřídila se tlaku společenských konvencí. Tím byla nucena prožít svůj život ve lži a přetvářce. Jako přízraky vnímá právě popírání pravdy, strach a úzkoprsé maloměššáctví, které nakonec zničily život jí i její rodině.

„Podle mě jsou Přízraky zrovna tak nezařaditelné jako všechny jiné jeho hry: kategorizaci se vzpírají. Ale jasná dějová paralela: představme si, že se před nějakými deseti patnácti léty někdo u nás nakazil tehdy novou nemocí AIDS. Způsob, jakým se postavy hry k problému a k neslýchané situaci staví, by nemohl být současnější a, řekněme, lakmusovější, každý se nějak, většinou hůř, vybarví. Silné a dokonalé charakterizační umění u všech postav, vážně o vážném. V tom se Přízraky všem ostatním hrám podobají a zároveň individuálně liší. Je to stejně fascinující text jako všechny ostatní a jako většina z nich taky současnost pobouřil, ba rozběsil,“ říká o hře její překladatel František Fröhlich.

Ibsen ve své tragédii ukazuje, že následky některých životních kroků jsou fatální a nedají se již nijak odčinit. Přetvářka a lež ničí naši svobodu a mrzačí naši osobnost.

„Člověk by neměl prošvihnout v životě některé momenty, protože určité věci se už nedají vrátit. A také zatajení určitých faktů je někdy mnohem větší zločin, než kdyby pravda, byť hrozná, vyšla na povrch,“ doplňuje režisér Peter Gábor. Ten před časem v Aréně režíroval ceněnou inscenaci Blecha, za niž byla Alena Sasínová-Polarczyk nominována na Cenu Thálie.

Nejen pro soubor Komorní scény Aréna, ale i pro Petera Gábora, šéfa činohry NDM, jde o první setkání s Henrikem Ibsenem. „Je to i moje premiéra. Zřejmě jsem byl vždy obklopený dramaturgy, kteří po Ibsenovi nijak neprahlí, a tudíž mi ho nenabízeli. Ibsen patří k méně frekventovaným autorům na českých i slovenských jevištích, i když zrovna v posledních dvou sezónách slaví jakýsi návrat. Jsem rád, že jsem se k Ibsenovi, a speciálně k Přízrakům dostal, protože v polovině 80. let se takhle hra dávala v Nitře a roli paní Alvingové hrála moje máma. Tu inscenaci si pamatuju velmi matně, ale náklonost k tomuto titulu ve mně zůstala. Navíc některé motivy a témata z této hry se dotýkají i mého osobního života.“

V Přízracích, které pojmenovaly i celou letošní sezónu divadla, se diváci mohou těšit na Alenu Sasínovou-Polarczyk v roli paní Alvingové, na Alberta Čubu jako jejího syna Osvalda, dále na Vladislava Georgieva, Zuzanu Truplovou a hostujícího Jana Fišara coby pastora Manderse.

Premiéra Přízraků se odehraje 22. března 2014 v 18:30 hodin v Komorní scéně Aréna.

Alice Taussiková, PR KSA